

РЕШЕНИЕ

№ 38844

гр. София, 21.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 83 състав, в
публично заседание на 10.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Теодора Милева

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **7856** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) вр. чл. 40 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).
Образувано е по жалба на Фондация „Върховенство на закона“, представлявана от Ю. П. Н., чрез адв. И. Я. - САК, срещу мълчалив отказ на кмета на Община „Малко Т.“ да се произнесе по Заявление за достъп до обществена информация вх. № 91-00-59/28.05.2025г.
В жалбата се сочи, че отказът е незаконосъобразен, излагат се подробни съображения. Моли се да се отмени същия като такъв. Моли се за присъждане на сторените по делото разноски.
По делото е постъпило становище от Кмета на [община], в което оспорва жалбата като процесуално недопустима, поради наличие на липса на правен интерес. Твърди, че жалбоподателя не е установил легитимен интерес от поисканата информация, поради което няма право да оспорва административни актове, свързани с достъп до информация. В условията на евентуалност намира жалбата за неоснователна, поради липса на ясно и конкретно заявление по ЗДОИ, отговарящо на законовите изисквания. Счита, че разноски не следва да се възлагат за административния орган, в случай, че Съда приеме жалбата за основателна, тъй като органът не е дал повод за завеждане на делото, доколкото липса законосъобразно подадено заявление.
В съдебно заседание жалбата се поддържа, чрез упълномощен представител адв. Б.. Излага аргументи във връзка със становището на Кмета на [община], че заявлението така, както е формулирано, изцяло отговаря на законовите изисквания. Соочи, че Фондация „Върховенство на закона“ има легитимен интерес да търси такава информация, за което са изложени доводи в самото заявление, а именно, че Ф. е организация, която участва в множество граждански инициативи за подобряване на българското законодателство и като такава участва в дискусии

относно изменения в Закона за авторско право и сходните му права, във връзка и с тясното си сътрудничество с „Артист Аутор“. Твърди, че на Кмета на [населено място] и цялостно на всички кметства са въведени такива задължения и функции по отношение упражняване контрол на търговските обекти и туристическите такива по смисъла на чл. 98в от Закона за авторското право и сродните права и чл. 98, ал. 1, връзка с чл. 97, поради което същият разполага с тази информация и следва да даде информация. Претендира разноски по списък, които представя. Прави възражение за прекомерност на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът - Кметът на [община], в съдебното заседание, редовно уведомен, не се представлява. Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Административното производство е образувано по заявление за достъп до обществена информация с рег. № 91-00-59/28.05.2025 г. от Фондация „Върховенство на закона“, подадено до Кмета на [община], с което се иска достъп до обществена информация, свързана с дейността на [община] в периода 01.01.2020 г. до 31.12.2024 г., както следва: 1. „Колко са лицата, които стопанисват търговски обекти и туристически обекти по чл. 3, ал. 2 от Закона за туризма и са предоставили на кмета на доказателства за отстъпените им права за публично изпълнение по смисъла на чл. 18, ал. 2, т. 3 от ЗАПСП в периода 01.01.2020 г. - 31.12.2024 г.?; 2. Колко на брой и в какъв размер са санкциите, наложени след установени нарушения на чл. 98в от ЗАПСП в периода 01.01.2020 г. - 31.12.2024 г.?; 3. Колко са длъжностните лица, определени да контролират спазването на чл. 98в¹ от ЗАПСП към 31.12.2024 г.?; 4. Колко проверки са извършени във връзка с извършването на контрола по смисъла на чл. 98в¹ от ЗАПСП за периода 01.01.2020 г. - 31.12.2024 г.?; 5. Постъпили ли са искания за съдействие от длъжностни лица, определени на Министъра на културата при или по повод проверки в периода 01.01.2020 г. - 31.12.2024 г. (чл. 98, ал. 2, т. 8 от ЗАПСП) и съответно колко на брой?“.

З. е посочил, че желае да получи информацията по реда на чл.26, ал.1, т.4 от ЗДОИ: копия, предоставени по електронен път, или интернет адрес, където се съхраняват или са публикувани данните. В заявлението се посочва, че Фондация „Върховенство на закона“ („Ф.“) е организация, която участва в множество граждански инициативи за подобряване на българското законодателство. Сочи се, че Ф. е в тясно сътрудничество със Сдружение „Артист Аутор“ - организация за колективно управление на права, сродни на авторското, по смисъла на чл. 94а, ал. 1, т. 1 от Закона за авторското право и сродните му права. Излага доводи, че Ф. взема участие при провеждането на обсъждания относно изменения на ЗАПСП, както и че през 2020 г. Ф. е направила проучване относно приложението на чл. 98в¹ от ЗАПСП (Нов - ДВ, бр. 28 с т 2018 г., в сила от 30.12.2018 г.), във всички общини в страната, за периода 01.01.2019 г. - 31.12.2019 г. - първата година на прилагане на разпоредбата.

Процесното заявление е регистрирано на 28.05.2025 г. Съгласно чл. 28, ал. 1 ЗДОИ заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация се разглеждат във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистриране. Този срок може да бъде удължен, но с не повече от 10 дни, когато поисканата в заявлението информация е в голямо количество и е необходимо допълнително време за нейната подготовка (чл. 30, ал. 1 ЗДОИ). В случая заявлението е регистрирано на 28.05.2025 г., като в 14-дневния срок по чл. 28, ал. 1 ЗДОИ кметът на [община] не се е произнесъл, като не са налице и данни за предприето удължаване на срока по чл. 30 ЗДОИ. Във всички случаи, когато административният орган не се произнесе в законоустановения срок е налице фикцията на чл. 58, ал. 1 от АПК. т.е. мълчаливият отказ е формиран на 12.06.2025 г. като жалбата срещу него е следвало да бъде подадена до 12.07.2025 г., съгласно чл.149, ал.2 от АПК. С подаването на жалбата на 10.07.2025 г. този срок е спазен.

При така установеното от фактическа страна съдът достига до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, срещу административен акт, подлежащ на съдебен контрол и в законоустановения срок по чл. 149, ал. 1 от АПК във връзка с чл. 40, ал. 1 от ЗДОИ.

Разгледана по същество е основателна.

Общественият живот, свързан с достъпа до обществена информация, са уредени в ЗДОИ. В случая, исканата информация безспорно има характера на обществена такава по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ. Съгласно посочената разпоредба обществена информация по смисъла на този закон е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. За да е налице обществена информация е необходимо не само информацията да е свързана с живота на група хора, но и да е обвързана с правомощията и дейността на органа, защото само тогава тя би могла да притежава вменената от закона специална цел. В чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ е предвидено, че органите или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и уведомяват писмено заявителя за своето решение. В разглеждания случай Кмета на [община] е задължен субект по смисъла на чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ, като следва да се произнесе с решение за предоставяне или за отказ за предоставяне на достъп до поисканата информация, за което да бъде уведомен заявителят. След като специалният закон изисква изрично произнасяне на задължения субект, то неговото непроизнасяне винаги се явява незаконосъобразен отказ в хипотезата на чл. 58, ал. 1 АПК.

Съдът не споделя възраженията на ответника за липса на правен интерес у жалбоподателя да иска достъп до информация. Съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗДОИ всеки гражданин на Република България има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в този закон, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. Според легалното определение, дадено с чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ, обществена информация по смисъла на този закон е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. Тази обществена информация може да се съдържа в документи или други материални носители, създавани, получавани или съхранявани от задължените по ЗДОИ субекти. Следователно, обществена информация съставляват всички данни относно обществения живот, съдържащи се в документи и други материални носители на данни, създавани, получавани или съхранявани от задължения субект. Обществената информация е: официална - която се съдържа в актовете, издавани от държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия (чл. 10 от ЗДОИ), и служебна - информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации (чл. 11 от ЗДОИ). Предвид изложеното, исканата информация има характера на обществена служебна информация по смисъла на чл. 2 и чл. 11 от ЗДОИ, тъй като касае информация за упражняване на контролни правомощия на кмета на общината. Според чл. 13 от ЗДОИ достъпът до служебна обществена информация е свободен и се осъществява по реда на този закон, при спазване ограниченията по ал. 2 и отчитане на хипотезите по ал. 4 – случаите на надделяващ обществен интерес.

В разглеждания случай несъмнено заявителят е субект на правото да получи исканата информация съгласно чл. 4 от ЗДОИ, а ответникът е задължен субект по чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ. Правопораждащ факт за задължителното произнасяне по реда на чл. 28 от ЗДОИ от кмета на

[община] е характерът на исканата информация. Видно от процесното заявление за предоставяне достъп до обществена информация, с добиването на същата се обслужва целта, посочена в закона, като удовлетворяване на искането би спомогнало на заявителя да си състави информирано мнение за приложението на чл.98в¹ от ЗАПСП за периода 01.01.2020 г.-31.12.2024 г.

За пълнота на изложението следва да се отбележи, че ЗДОИ регламентира един от правните способности за упражняване на конституционното право на достъп до информация. В чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ законодателят е дал легална дефиниция на понятието обществена информация, достъпът до която законът регламентира. Именно по отношение на тази информация законодателят е вменил изричното задължение на задължените, по смисъла на чл. 3, ал.1 от ЗДОИ, правни субекти да я предоставят. Разбира се, ЗДОИ не е средство за получаване на всякаква информация от държавните органи. Разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗДОИ определя, че законът се прилага тогава, когато в друг закон не е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. В настоящия случай, не се твърди, а и не се установява от данните по делото, да е налице друг специален ред за достъп до исканата информация, дерогиращ приложимостта на нормите на ЗДОИ.

По отношение на твърденията на органа за липса на конкретно и точно описание на исканата информация и за непосочена форма на достъп, следва да бъде отбелязано, че в заявлението е посочена точна и конкретна информация, която се търси. Органът разполага с възможността, посочена в чл. 29 от ЗДОИ, в случай, че не е ясно точно каква информация се иска или когато тя е формулирана много общо да уведоми заявителя за това, който има право да уточни предмета на исканата обществена информация. Срокът по чл. 28, ал. 1 започва да тече от датата на уточняването на предмета на исканата обществена информация. В заявлението е посочена и формата на достъп: копия, предоставени по електронен път, или интернет адрес, където се съхраняват или са публикувани данните. Следва да се има предвид, че дори да бъде налице хипотезата на чл.25, ал.2 от ЗДОИ органът дължи произнасяне по заявлението с надлежен акт по чл.25, ал.2 от ЗДОИ. Отказът да бъде предоставен достъп до обществена информация може да бъде само изричен и се постановява с мотивирано решение, в което се посочват правното и фактическо основание на отказа и което се връчва лично срещу подпис на заявителя. Мълчалив отказ по ЗДОИ е недопустим, поради което само на това основание същият подлежи на отмяна.

С оглед изложеното, съдът намира жалбата за основателна, поради което мълчаливият отказ следва да бъде отменен като незаконосъобразен, а преписката да бъде върната на административния орган за произнасяне в съответствие с указанията, дадени с настоящото решение.

При този изход на спора на основание чл. 143, ал. 1 АПК в полза на жалбоподателя следва да се присъдят разноски в размер на 1010 лв., а именно за заплатена държавна такса в размер на 10 лв. и адвокатско възнаграждение в размер на 1000лв.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2 и чл.143, ал. 1 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Фондация „Върховенство на закона“, представлявана от Ю. П. Н., Мълчалив отказ на кмета на [община] да се произнесе по Заявление за достъп до обществена информация с вх. № 91-00-59/28.05.2025 г.

ВРЪЩА административната преписка на кмета на [община] да се произнесе по Заявление за достъп до обществена информация с вх. № 91-00-59/28.05.2025 г. при съобразяване указанията по тълкуване и прилагане на закона, съгласно мотивите на настоящото решение, в 14- дневен срок от

уведомяването.

ОСЪЖДА [община] да заплати на Фондация „Върховенство на закона“, сумата от 1010 /хиляда и десет/ лева, представляваща разноски по делото за заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение.

Решението не подлежи на касационно оспорване съгласно чл.40, ал.3 от ЗДОИ.